

A rézkígyó

Rádiós istentisztelet

Végh Miklós Szolnok

2018. március 18. Lekció: 51. zsoltár

Textus: „Majd elindultak a Hór-hegytől a Vörös-tenger felé, hogy megkerüljék Edóm országát. De útközben elfogyott a nép türelme, és így beszélt a nép Isten és Mózes ellen: Miért hoztatok föl bennünket Egyiptomból? Azért, hogy meghaljunk a pusztában? Hiszen nincs kenyér és nincs víz, szívből utáljuk ezt a hitvány eledelt! Ezért az ÚR mérges kígyókat küldött a népre, és azok megmárták a népet, úgyhogy sokan meghaltak Izráelből. Ekkor odament a nép Mózeshez, és ezt mondta: Vétkeztünk, mert az ÚR ellen és ellened szólunk. Imádkozz az ÚRhoz, hogy távolítsa el rólunk a kígyókat! És imádkozott Mózes a népért. Az ÚR pedig ezt mondta Mózesnek: Készíts egy mérges kígyót, és tűzd föl egy póznára! Mindenki, akit megmárt a kígyó, életben marad, ha arra föltekint. Mózes tehát készített egy rézkígyót, és föltűzte egy póznára. Ha azután megmárt valakit a kígyó, és föltekintett a rézkígyóra, életben maradt.” 4Mózes 21, 4-9.

Ha életed regényét meg kellene írnod, mi lenne a középpontban? Minden történetírás egy bizonyos nézőpont alapján születik, ami rendezi a történet eseményeit. Te milyen nézőpontból írnád meg a tiedet? Milyen szemüvegen keresztül vizsgálnád az egészet, milyen fő kérdés alapján rendeznéd az eseményeket? Mennyit tudtam összegyűjteni, milyen javakat szereztem? Melyek voltak a sikeres pillanataim, amikor az ismerőseim elismertek, ünnepeltek? Mennyire tudtam befolyásolni az eseményeket, a körülöttem élő embereket? Mennyire élveztem az életet, mennyire volt kényelmes, vagy éppen gondokkal és szenvedésekkel terhelt az életem? Vagy esetleg elsősorban azokról az emberekről, kapcsolatokról készítenél leírást, akik fontosak neked? Mit éltem át a legfontosabb kapcsolataimban?

Valószínűleg közülünk kevesen fognak önéletrajzot írni, mégis fontos ez a kérdés, ugyanis kimondatlanul is ez alapján értékeljük napjainkat, ez alapján határozzuk meg céljainkat, és ezt figyelembe véve próbáljuk kezelni problémáinkat, keresni életünk alapvető megoldását is (több pénzt keresni, nagyobb népszerűsége törekedni stb.) Mit látok legfontosabb kérdésnek, ami mindent meghatároz a mai napomban?

Ebben a ma felolvasott történetben világosan nyomon követhetjük a Biblia gondolkodásmódját. Mit jelent a Biblia fogalmai szerint hittel látni az életet, az eseményeket? Milyen szemüvegen keresztül néznek a bibliai írók az emberi életre?

A Biblia nézőpontja szerint

1. Életünk központi kérdése minden helyzetben Istennel való kapcsolatunk kérdése.
2. Életünk legfőbb problémája az kapcsolati zavarunk Istennel, amelynek súlyos következményei vannak ránk nézve.
3. Az örömhír, amelyről a Szentírás beszél, hogy ez a kapcsolat meggyógyulhat, és világos útmutatást ad arra nézve is, hogy hogyan élhetünk ezzel a lehetőséggel.

Próbáljuk felvenni ezt a bibliai szemüveget és ezen keresztül ránézni a saját életünk történetére – különösen is arra a fejezetre, amelyet éppen most élünk! Tegyük fel a kérdést: lehet-e útmutatás mindaz, amiről ez a történet beszél, abban a helyzetben, ahogyan én állok Istennel kapcsolatban?

1. A bibliai nézőpont szerint életünk központi kérdése Istennel való kapcsolatunk kérdése.

Képzeld el, hogy erről az eseményről hogyan adna hírt a nemsokára következő 11 órás híradó! „Egyiptomból évtizedekkel ezelőtt kivándoroltak egy csoportja a Sinai félszigeten ma hajnalban

óvatlanul különösen veszélyes mérges kígyók tömeges fészkelő területére tévedt. A kígyómarásoknak becslések szerint 10.000 halálos áldozata van. A túlélők beszámoltak arról, hogy a csoport vezetője által felállított kígyószobor látványa rejtélyes módon megmentette életüket.”

Miben tér el ettől a bibliai híradás? Hasonló objektivitással leírja az eseményeket, de azt, ami történt, egy nagyobb összefüggésbe ágyazza: az Istennel való kapcsolatunk összefüggésében. **Nem kommentár nélkül számol be az eseményekről, hanem felteszi azt a kérdést, hogy mi köze van mindennek a pusztában vándorló nép és a Mindenség Ura viszonyához?**

A kivonulás történetének minden epizódját ebből a szemszögből jegyzi fel a Biblia. Beszámol egy nép utazásáról, akik a nyomorult, megalázott, másoknak kiszolgáltatott, emberhez méltatlan helyzettől – az egyiptomi rabszolgaságtól - a saját hazába saját otthonba beköltözés felé tartanak. 4 évtizedes vándorlásuk sokféle eseményét feljegyzi a Biblia. **Ezekhez az eseményekhez mindig társul kommentár**, ami nem azt a kérdést teszi fel, hogy milyen tehetséges vezetői vannak ennek a népnek, milyen taktikai húzásokat tesznek, milyen körülmények veszik körül őket, mennyi az esélyük gazdaságilag, politikailag egy jobb életre. **Mindig egy kérdést feszeget: milyen kapcsolatban van ez a nép azzal az Istennel, akinek szabadságát, mindennapi megélhetését köszönheti, akitől védelmet és útmutatást kap minden nap. És ennek a kapcsolatnak milyen hatása van az életükre.**

A Biblia mindig ezt a kérdést teszi fel akár egyének, akár közösségek életéről ír, **mert ez életünk alapkérdése.**

Életünket arra kaptuk, hogy **különleges szeretetkapcsolatban éljünk Teremtőnkkel: ez a kapcsolat jelenti számunkra az életet, a békességet, az érzelmi, kapcsolati biztonságot, elrejtettséget, értékességünk alapját, életünk értelmét: mindazokat a lelki szükségleteket, amelyekre olyan olthatatlanul szomjazunk.** Ez a kapcsolat életünk alapértelmezett beállítása, ahogy Augustinus egyházatyja megfogalmazta: „**A magad számára teremtettél minket, és nyugtalan a mi lelkünk, amíg meg nem nyugszik benned.**” Református hitvallásunk ezt így fogalmazza meg: **arra kaptuk az életünket, hogy Teremtőnket megismerjük, vele éljünk örökké.**

Az Istennel való kapcsolat megléte (amit hitnek is nevezünk) vagy hiánya, rendezett harmonikus volta, vagy zavara alapvetően, mindennél jobban meghatározza az ember életét.

Életünk aktuális eseményeire ezzel a szemmel ránézni, olykor nem könnyű. Soha nem lehet egyszerű, előre gyártott, instant választ leakasztani a polcra. A bibliai hit mégis azt jelenti, nem kerüljük ki ezt a kérdést, szembe nézünk vele és választ keresünk rá: **Hogyan láthatom élettörténetem mostani fejezetét Istennel való kapcsolatomból. Milyen a kapcsolatomban Istennel? Van kapcsolatomban? Ha nem – ez is fontos felismerés – akkor miért nem? Ha igen, akkor kapcsolatomban inkább felszínesnek vagy mélynek, feszültnek vagy harmonikusnak mondható? Biztos választ tudok mondani erre a kérdésre, vagy bizonytalan vagyok? Látom ennek hatását a hétköznapjaimra, vagy csak elméleti kérdés számomra? Próbálok-e ez alapján választ keresni aktuális problémáimra?**

2. Az Istennel való kapcsolatunknak valóságos pozitív vagy negatív következménye van az életünk egészére nézve. **Ez a történet arról beszél, hogy életünk legfőbb problémája kapcsolati zavarunk Istennel, amelynek súlyos következményei vannak ránk nézve.**

A nép, amelyikről itt olvasunk, **halálos veszélyben van. Nem a körülményeik hanem a lelkiállapotuk miatt.** Sok mindent átéltek 40 év alatt a Sinai félszigeten vándorolva: éhezést, szomjúságot, ellenséges támadást, tanácsstalanságot. Ezekre a kérdésekre azonban **Isten segítségével, Istennel együtt valamilyen formában mindig választ találtak.** Lehet, hogy nem az elképzelésük, vagy a vágyaik szerint, de Isten gondoskodott róluk. A mai történetben is érezhető ez a gondoskodás. „Nincs

kenyér és nincs víz” – mondják, de beszélnek valamiféle eledelről, ami mégis van, még ha nem is ízlik nekik: 40 év alatt nem haltak éhen, mert minden nap kaptak mannát, ami Isten gondoskodásának jelképe lett Izrael számára. Vizük is volt – hiszen eddig nem haltak szomjan...

Minden élethelyzetükben voltaképp ez volt a válasz lényege: „veletek vagyok”. Akármi is történik velünk, nem kell egyedül szembe nézni vele: **Isten kezében vagyunk, vele együtt nézünk szembe éhséggel, szomjúsággal, ellenséggel, nem vagyunk kiszolgáltatva, nem vagyunk egyedül. Ez az az elrejtettség, az a bizonyosság, amit Isten a vele való kapcsolatban, a hitben az embernek felajánl. Nem ígérte meg, hogy azokat, akik vele kapcsolatban élnek, nem éri semmi rossz, fájdalmas, vagy ijesztő esemény, de azt megígérte, hogy egyvalami nem történhet meg: az, hogy ő elhagy bennünket: soha! Örökké velünk marad.**

Ezért soha nem a külső körülmények fenyegetik végleges tragédiával az életünket, hanem az a lelkiállapot, amit ebben a történetben látunk. **Itt ugyanis Isten népe szakít Istennel: ellene fordul!** És ez az ami alapvetően kiszolgáltatja az életünket: **a veled helyett nélküled (vagy egyenesen ellened)! Valami nehezen megfogható** nyomottság, szürkeség, keserűség jellemzi a lelkiállapotukat: „elfogyott a nép türelme”, „megkeseredett a nép lelke”. A vándorlás monotonitása? Fáradtság? Megint kerülni kell, és még mindig nem tudjuk, hogy mikor érünk célba? Többet, jobbat vártak az élettől? Talán ezzel a mondattal jellemeznénk ezt a lelkiállapotot: **elegem van!** Elszakadt a cérna. Úrrá lett rajtuk az elégedetlenség, a panasz, az önsajnálát...

Nem az a baj, hogy megfogalmazzák fájdalmukat, érzéseiket, vágyaikat. Az Istennel való kapcsolatunkban beszélhetünk nyíltan és őszintén arról, ami fáj, amitől félünk, vagy amire vágyunk. **Isten adott lehetőséget arra, hogy őszintén beszéljünk VELE erről: AZ IMÁDSÁG LEHETŐSÉGÉT.** Az imádság nem azt jelenti, hogy mindig csak illedelmes mondatokat mondogatok, mindig csak azt mondom: köszönöm, minden rendben van. Olvassuk csak el a zsoltárok könyvét, mennyi háborgó imádság van a Bibliában is. **Az imádság azt jelenti, hogy én Istennel maradok** akkor is, amikor fáj, amikor félek, amikor elszomorít az, ami történik, amikor nem értem. Az imádság panaszkodva is azzal a lelkülettel van: Uram, hozzád jövök, ha nem értelek is, ha fáj is, téged kérlek, tőled várom a megoldást, előtted akarom megérteni a helyzetemet, mert bízom benned!

Itt azonban pont az ellenkezője történik: nem maradunk veled, belőled van elegünk Isten! Ezek az emberek nem csupán kedvetlenek, lehangoltak, állandóan panaszkodók, kellemetlen társaság, hanem ezzel a zúgolódással, keserű panaszkodással **egyenesen Isten ellen fordulnak.**

A zúgolódás (aminek szélsőséges nyelvi kifejezése a káromkodás) lelkileg Isten ellen fordul, vagy elfordul tőle! **Az őszinte imádság lelkülete panaszkodva is azt mondja: Uram veled, ha nehéz is! A zúgolódás lelkülete: Isten nélküled, vagy ellened – ha ilyen vagy! Isten, nélküled vagy ellened.** És végső soron Isten a hibás, nem? Ő mindenható, megtehetné, ráadásul állítólag szeret: Miért nem adja meg, amit én kérek tőle? Miért pont velem teszi azt, amit tesz? Miért pont én? Hogyan engedheti meg Isten?!

„Szívből utáljuk ezt a hitvány eledelt!” Arról a mannáról beszélnek, amivel ma reggel is jóllaktak, ami garantálta azt, hogy nem hálnak éhen. Ennél is többről van itt szó: **Isten szerető gondoskodásának ajándéka volt, amivel Isten kifejezte a nép felé: szeretlek benneteket, minden nap gondoskodom rólatok.** „Miért hoztatok föl bennünket Egyiptomból?” – a kapcsolat kezdete. **Mintha azt mondanák: miért is ismerkedtünk meg veled, jobb lett volna e nélkül a kaland nélkül, nélküled és az utad nélkül akarok élni!** Képzeld el azt a helyzetet egy emberi szeretetkapcsolatban! Ha az ember eljut idáig, hogy azt tapossa meg, amivel a másik a szíve szeretetét fejezi az radikális szakadást, lelki hátraarcot jelent egy kapcsolatban.

Ez az életveszélyes lelkiállapot! Mert elszakít, elszigetel Istentől, akinek a szeretete az elsődleges életfeltételem lelkileg!

Az Istennel való kapcsolatunktól függ életünk. Tehát az alapvető kérdésünk így hangzik: veled vagy nélküled? Veled vagy függetlenül tőled? A te utadon, vagy a magam útján: ellened vagy háttal neked? Ennek a következményeit kell látnunk.

„Az Isten elleni lázadás (ellene fordulás vagy háttal fordítás) következménye a halál” Róma 6, 23. A történetben nem a kígyómarás a legrettenetesebb következmény. A legnagyobb baj nem az, ha megmar egy kígyó, hanem az, ha Istennek háttal élsz és halsz meg, és örökre ebben a lelkiállapotban maradsz elzárva annak a szeretetétől, akitől függ az életed. Ez a végzetes lelki következménye az Istennel való szakításnak.

A kígyómarás pedig arról beszél, hogy az Istentől elforduló lelkiállapotunknak lehetnek testünket, életkörülményeinket, kapcsolatainkat is érintő, fenyegető következményei. Ezek kézzel foghatóan kiábrázolják azt a fenyegetettséget, amelyet Isten ellen fordulásunk jelent életünkre nézve. Mint ebben a történetben a halálos lelki mérgezést kézzelfoghatóvá teszi a kígyómarás. Isten megengedi ezt, hogy így is figyelmeztessen, kijózanítson bennünket!

Az igazi életveszély abban van, hogy Istentől elfordult étellel örökre elszakadunk Istentől, és ez az örök halál, a kárhozat. Olyanok vagyunk azonban, hogy ezt a veszélyt **nem tudjuk reálisan felmérni, ennek a súlyát nem érezzük, vagy távolinak látjuk.** A közvetlen fizikai fenyegetettségre, vagy kapcsolati törésre felkapjuk a fejünket: mintha kígyó mart volna meg! Ahogyan Izrael is: hány figyelmeztetés elhangzott már? Halálos lelkiállapotban vannak – Istennel szemben. Nem érzékelik a helyzet komolyságát. Amikor a kígyómarás fájalmát és a közvetlen életveszélyt érzik, akkor kapják föl a fejüket! Akkor kérnek segítséget: **ezzel visszafordulnak Istenhez! Ezzel az Istenhez fordulással indul el az életmentő változás bennük!** Ilyenek vagyunk. Addig nem vesszük komolyan, amíg a halálos fenyegetés nem lesz kézzel fogható! **Sokszor a külső következmények szorítása fordít vissza Istenhez.**

Ahogy az alkoholistának mondhat bármit a környezete – nem hallgat rá, amíg el nem éri a mélypontját: amikor a kígyómarás annyira közel ér a szívéhez, hogy felismeri: elvesztem, ha nem kérek segítséget! Amikor annyira fáj, annyira fenyeget már az amivé lett az élete, hogy nem lehet tovább halogatni... Kellott a külső körülmények olyan szorítása, ami összetört és térdre kényszerített... Mindenkinek máshol van ez a mélypont, ez a szorító...

„Ekkor odament a nép Mózeshez, és ezt mondta: Vétkeztünk, mert az Úr ellen és ellened szóltunk. Imádkozz az Úrhoz, hogy távolítsa el rólunk a kígyókat!”

3. A történet – és Biblia örömhíre: megmenekülhet az életünk, mert meggyógyulhat a kapcsolatunk Istennel.

Isten az, aki elkészíti a gyógyulás útját! Aki kigondolja, elkészítetteti és felajánlja. Nem nekünk kell kitalálnunk valami nagyszerűt, vallásosat, nem nekünk kell meggyógyítani az életünket: mi képtelenek vagyunk erre. Isten készíti el a szabadítást!

A megoldás, a gyógyszer: egy rézből készült mérges kígyó póznára tűzve. A bibliai szimbolikában a kígyó a gonosz, az Istennel való kapcsolatot, az életet fenyegető lázadás, bűn ősi szimbóluma. A fára tűzés pedig Isten átkát jeleníti meg. „Átkozott, aki fán függ” Galata 3, 13. (5Mózes 21, 23.)

A póznára tűzött kígyó azt hirdeti, hogy Isten átok alá helyezte az életet fenyegető csapást, és a lázadást, a kapcsolatromboló magatartást is, ami a csapást okozta. Az Úr maga mért csapást a bűnre, megszüntette a hatását és ezt közszemlére tette, mint egy győzelmi jelet. Hogy a kígyómarástól haldoklók újat kezdhessenek **vele.**

Hogyan tudja ezt a gyógszert a haldokló ott a pusztában igénybe venni? Nézz fel a rézkígyóra – ez felhívás hangzott el feléjük. Nem azért, mert ez egy különleges tárgy, ami önmagában hordozva erejét megment. Századokkal később ki kellett dobni az emlékbe elrakott kígyósobrot, mert a nép ezt kezdte tisztelni. Féltreértés! A kapcsolat attól gyógyul meg, hogy Isten lehetőséget készített rá, és az ember pedig ráhagyatkozik, rábízta magát arra, amit Isten elkészített. **A kulcsszó a bizalom: ha Isten azt mondja, nézzek a rézkígyóra, és megmenekülök, akkor felnézek rá, mert bízom benne.** És megtapasztalom, hogy érdemes bízni benne, mert megtartja szavát! Építhetek rá.

Ez az ószövetségi történet nem önmagában áll, hanem Jézus Krisztusra mutat. Jézus maga mondja ezt ki: *„És ahogyan Mózes felemelte a kígyót a pusztában, úgy kell az Emberfiának is felemeltetnie, hogy aki hisz, annak örök élete legyen őbenne.”* János 3, 14.

Jézus ezzel arra mutat rá, hogy az Istennel megromlott kapcsolatunk gyógszere az, ami ővele történik majd a kereszten. Jézus kereszthalálában ugyanis pontosan az történik „nagyban” – az egész világért -, „ami kicsiben” történt a rézkígyó fára emelésével a pusztában vándorló népért. *„Átkozott, aki fán függ” Galata 3, 14.* Jézus Krisztus Isten átka alatt függött a kereszten. Így írnak erről a bibliai szerzők: *„Bűneinket maga vitte fel testében a fára (...) az ő sebei által gyógyultatok meg.”* 1Pt2, 24.

Az Úr Jézus átvette azt, ami a kapcsolatunkat összetörte: Isten szeretete ellen forduló lázadásunkat, szakítást okozó függetlenségi törekvésünket. Ő vette át a következményt is az Istennel való kapcsolat megszakadását is teljes súlyával: Isten átkát, haragját, a szeretet(é)től való teljes elszigeteltséget, amit a Biblia kárhozatnak hív. Ezt élte át a kereszten helyettünk. Átkozott lett, sőt átokká lett értünk, mert átkozott, aki fán függ Gal3, 13! A saját testében hordozta a tisztító hatást, behalt, hogy bennünket megvédjen! Hogy mi újat kezdhessünk Istennel!

Hogyan tudjuk mi ezt a gyógszert igénybe venni? Nézz fel Jézusra, aki a kereszten meghalt érted! Nem egy fakesztre, nem egy szoborra kell felnézned. Nem egy tárgy, nem egy módszer, nem egy hely, nem egy emberi szervezet az, mai megment. **Isten szabadítása, ment meg, ahogy ő azt elkészítette. Bízd rá magad. Hitünk lényege ez a ráhagyatkozás: rábízom magam arra, hogy Jézus Krisztus kereszthalála az én életem számára is megoldás: helyreállítja a kapcsolatomat Istennel.** A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy elfogadom, elismerem, hogy bajban vagyok. Elismerem, hogy az a baj az életemmel, amit Isten bajnak mond (és nem más). Elismerem, hogy nem tudok segíteni magamon. Felismerem Isten megoldását. És rábízom magam. Megvallom a bűnt, bocsánatot kérek, és rábízom magam arra, amit Jézus tett értem. Így gyógyul meg a kapcsolat. Nem elméletben, hanem valósággal. Sokan megtapasztaltuk, hogy Istennel való kapcsolatunk gyógyulásának valódi hatása van az életünkre. **Mert a bizalom újra összeköti az életemet Isten szeretetével. Ma mindannyiunkat erre a bizalomra hív. Életednek azt a fejezetét, helyzetét, amelyben éppen most vagy, tudod-e ennek fényében látni?**